
Historie ústavu

Ústav fyziologie 3. LF UK vznikl dne 1. července 2018 rozdělením Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie na Ústav fyziologie pod vedením prof. Romany Šlamberové a Ústav patofyziologie pod vedením doc. Jana Poláka.

Ústav normální, patologické a klinické fyziologie (ÚNPKF) fungoval jako jeden celek pod vedením prof. Richarda Rokyty (1997-2009), doc. Jana Mareše (2009-2015) a prof. Romany Šlamberové (2015-2018). ÚNPKF vznikl administrativním sloučením Ústavu fyziologie a klinické fyziologie a Ústavu patologické fyziologie v roce 1997.

Fyziologický ústav Lékařské fakulty hygienické (LFH) byl založen 1. 10. 1970. V roce 1982 se fyziologický ústav rozšířil a vznikl společný Ústav fyziologie a klinické fyziologie.

Ústav patologické fyziologie byl založen v roce 1952 a v okamžiku vzniku tří pražských lékařských fakult v roce 1953 se organicky vtělil do systému ústavů a klinik LFH spolu s ústavem klinické fyziologie.

Ústav klinické fyziologie byl založen v roce 1949 prof. Josefem Skládalem, který v budově Ke Karlovu 4 zahájil v roce 1951 lůžkový a ambulantní provoz.

Ústav klinické fyziologie

1949

Obor „klinická fyziologie“ byl založen prof. Josefem Skládalem, který ještě jako student a později jako asistent pracoval ve Fyziologickém ústavu lékařské fakulty pod vedením prof. Františka Mareše. Po návratu z emigrace do Velké Británie, kde spolupracoval s vládou prezidenta E. Beneše na přípravě zdravotnické reformy v ČSR, založil v roce 1949 Ústav klinické fyziologie, který byl dislokován do budovy Ke Karlovu 4. Prof. Skládal vyšetřoval i osvobozené politické vězně, kteří si přinesli z káznic a koncentračních táborů různá (především plicní) onemocnění. Vzhledem k jeho zájmu o pneumologii a hlavně mechaniku dýchání (ještě za svého pobytu ve Velké Británii publikoval rozsáhlou práci zaměřenou mimo jiné i na „brániční reflex“) není divu, že se nově založený ústav věnoval hlavně této oblasti výzkumu.

Ústav patologické fyziologie

1952 (LFH 1953)

Profesor Skládal byl v souvislosti s plánováním a vznikem LFH pověřen přípravou výuky a samotnou výukou patologické fyziologie. Katedra Patologické fyziologie a farmakologie LFH byla zřízena 1. 2. 1958. Prof. Skládal ji vedl do roku 1971.

1. 9.1971 bylo zřízeno Oddělení fyziologie LFH a Oddělení patologické fyziologie a katedra byla přejmenována na Katedru fyziologie a farmakologie LFH UK (1971-1975 pod vedením doc. MUDr. Růženy Šmahelové, CSc.). Oddělení patologické fyziologie vedl od roku 1975 doc. MUDr. Josef Čícha, CSc. V roce 1980 se z oddělení patofyziologie znovu stal samostatný Ústav. V roce 1986 byla zřízena Katedra fyziologie a patologické fyziologie, kterou od téhož roku vedl doc. MUDr. Richard Rokyta, CSc., původem z Ústavu patologické fyziologie LF UK Plzeň. Patofyziologickou část od roku 1987 vedl prof. MUDr. Pavel Mareš, CSc., který se stal v roce 1990 přednostou znovu zřízeného samostatného Ústavu patologické fyziologie. V roce 1995 prof. Pavel Mareš odešel a stal se ředitelem Fyziologického ústavu Akademie věd ČR. Na přechodnou dobu šesti měsíců byl vedením ústavu pověřen přednostou katedry prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc. Od 1. 10. 1995 vedl ústav doc. MUDr. Libor Velíšek, CSc. a to až do svého odchodu do USA v roce 1997. V roce 1997 vznikl společný Ústav normální, patologické a klinické fyziologie (ÚNPKF). Přednostou nového ústavu byl prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc. a jeho zástupcem se stal doc. MUDr. Jan Mareš, CSc., který zároveň vedl Oddělení klinické patofyziologie. Doc. MUDr. Jan Mareš, CSc. přišel z Fyziologického ústavu 1. LF UK, kde pracoval od roku 1971. Doc. MUDr. Jan Mareš, CSc. se stal v roce 2009 přednostou Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie a vedl jej až do roku 2015. V letech 2015-2018 byla vedoucí Oddělení patologické fyziologie a současně zástupkyní přednostky ÚNPKF MUDr. Klára Bernášková, CSc. 1. 7. 2018 došlo k rozdělení Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie a sloučení Oddělení patologické fyziologie s Ústavem pro studium obezity a diabetu, přičemž vznikl samostatný Ústav patofyziologie pod vedením doc. MUDr. Jana Poláka, Ph.D., jehož zástupkyní se stala MUDr. Klára Bernášková, CSc.

Fyziologický ústav lékařské fakulty hygienické

1970 (1. 10.)

Fyziologický ústav lékařské fakulty hygienické byl tedy založen 1. 10. 1970. Jeho přednostou se stal doc. MUDr. Stoilov, CSc. Do té doby byla fyziologie pro LFH vyučována na Fyziologickém ústavu Fakulty všeobecného lékařství. Již delší dobu se zde však formovala skupina vedená doc. MUDr. Stoilem Stoilovem, která vyučovala víceméně samostatně studenty LFH a připravovala vznik nového Fyziologického ústavu. Přesun do budovy Ke Karlovu 4 byl dokončen po stránce vybavení i personální v roce 1973. Z původních pracovníků už na ústavě pracuje pouze paní Hana Šťastná jako laborantka. Doc. Stoilov byl přednostou ústavu až do své smrti v roce 1982. Po něm nastoupil 15. 9. 1982 doc. MUDr. Richard Rokyta, CSc., který se stal zároveň vedoucím Ústavu fyziologie a klinické fyziologie. V roce 1986 byla vytvořena Katedra fyziologie a patologické fyziologie skládající se z ústavů fyziologie a klinické fyziologie a z Ústavu patologické fyziologie. Přednostou tohoto ústavu se stal opět doc. Rokyta. V roce 1990 byla založena 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy a vznikly dva nové ústavy, Ústav fyziologie a klinické fyziologie a Ústav patologické fyziologie. Tento stav trval až do roku 1997, kdy vznikl opět společný ústav, Ústav normální, patologické a klinické fyziologie (ÚNPKF). Přednostou tohoto nově vzniklého ústavu se stal prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc., a zůstal jím až do 1. ledna roku 2009. Zástupcem nově vzniklého ústavu v roce 1997 se stal doc. MUDr. Jan Mareš, CSc. s tím, že měl převážnou zodpovědnost za Oddělení patologické fyziologie. V letech 2009-2015 byl přednostou ústavu doc. MUDr. Jan Mareš, CSc. a jeho zástupkyní a vedoucí oddělení Fyziologie doc. MUDr. Romana Šlamberová, Ph.D. V letech 2015-2018 byla přednostkou Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie prof. MUDr. Romana Šlamberová, Ph.D. a její zástupkyní MUDr. Klára Bernášková, CSc. 1. 7. 2018 došlo k rozdělení Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie na Ústav fyziologie pod vedením prof. MUDr. Romany Šlamberové, Ph.D. a Ústav patofyziologie pod vedením doc. MUDr. Jana Poláka, Ph.D.

Seznam přednostů

Ústav klinické fyziologie

1951 – 1969	prof. MUDr. Josef Skládal
1970 – 1986	doc. MUDr. Václav Dejmal, CSc.
1986 – 1987	doc. MUDr. Lubomír Kužela, CSc.
1990 – 1997	doc. MUDr. Ladislava Horanská, CSc.

Ústav a oddělení patologické fyziologie

1958 – 1971	prof. MUDr. Josef Skládal	Katedra patologické fyziologie a farmakologie
1971 – 1975	doc. MUDr. Růžena Šmahelová, CSc.	Oddělení patologické fyziologie
1975 – 1986	doc. MUDr. Josef Čícha, CSc.	Ústav a Katedra patologické fyziologie
1986 – 1990	prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc.	Katedra fyziologie patologické fyziologie
1987 – 1990	MUDr. Pavel Mareš, CSc.	Vedoucí Ústavu patologické fyziologie
1990 – 1995	doc. MUDr. Pavel Mareš, CSc.	Ústav patologické fyziologie

1995 – 1998	doc. MUDr. Libor Velíšek, CSc.	Ústav patologické fyziologie
1998 – 2009	doc. MUDr. Jan Mareš, CSc.	Zástupce přednosty a vedoucí Oddělení patologické fyziologie
2009 – 2015	doc. MUDr. Jan Mareš, CSc.	Ústav normální, patologické a klinické fyziologie
2015 - 2018	MUDr. Klára Bernášková, CSc.	Zástupkyně přednostky a vedoucí Oddělení patologické fyziologie
2018 - dosud	doc. MUDr. Jan Polák, Ph.D.	Přednostka Ústavu patofyziologie

Ústav fyziologie

1970 – 1982	doc. MUDr. Stoil Stoilov, CSc.	Ústav fyziologie
1982 – 1986	doc. MUDr. Richard Rokyta, CSc.	Katedra fyziologie
1986 – 1990	prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc.	Ústav normální, patologické a klinické fyziologie
1990 – 1998	prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc.	Ústav fyziologie a klinické fyziologie
1998 – 2009	prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc.	Ústav normální, patologické a klinické fyziologie
2009 – 2015	doc. MUDr. Romana Šlamberová, Ph.D.	Zástupkyně přednosty a vedoucí Oddělení fyziologie
2015 - 2018	prof. MUDr. Romana Šlamberová, Ph.D.	Přednostka Ústavu normální, patologické a klinické fyziologie
2018 - dosud	prof. MUDr. Romana Šlamberová, Ph.D.	Přednostka Ústavu fyziologie